

מונולוג של דב ירמיה

חוב: "לא אנלתי ולא שנתי שלושה חודשים..."

מעולם לא עסקתי בכספים. הייתי שקיבוצים מתפרנסים מקיוסקים, מי מיסעדות. אין לי שום נימוק עקרוני נגד זה, אבל זה לא מסתדר בעיניי.

בסוף פברואר 1987 התחילה תנועת קו אדום. השם אינו שלי. זה יצא, כל העניין הזה, מכמה בחורים ממיצפה

שעזבתי את מיספחתי. אולי גם היא עזבה מישהו למעניי היא עזבה רבים... אחרי שהתגרשנו, עשיתי כמה טעור יות. טעיתי, נו. היא ביקשה לראות יר תר את הילד. אז הגענו לבתי-מישפט. זאת היתה שטות מצדדי. האם אני שונא אותה? לא, לא. בעבר השתוללתי. אחר-כך מחקתי אותה. מה אני מרגיש כלפיה כיום? אני מרחם עליה. היא הוציאה אחר-כך שני תואי רים, כתבה את הספר המפורסם, וכתבה שוב ספר. על גירושין, נדמה לי. כשי

משה דיין: "היין שלישיה בנהלל..."

אני הגעתי לנהלל בגיל 5. היינו שם שלישיה — דיין, ילד נוסף ואני. דיין היה כזה תוקפן. האם תוקפן פיסית? תוקפן. תמיד יצא נגד הרועים הערביים.

הוא היה תלמיד מצויין. אני הייתי ככהיככה. הצטיינתי במוסיקה. אני ודי חבר שלי קצת הרחקנו את דיין. לנו

אני בן 74. נולדתי ב-1914, עוד בזמן התורכים בארץ. אני כמעט זוכר אותם. הם עזבו כשהייתי בן שלוש.

גרתיו או בבית-גן. עזבתי את המקום בגיל 5. אני נראה שמור טוב? זה עניין גנטי. גם אבא שלי החזיק כך מעמד.

אבל אני סובל משיכחה. זה מפריע לי. זה התחיל לפני 10 שנים. מאז אני שוכח דברים, כל הזמן מחפשי, זה משגע אותי.

שמות? אני זוכר נהדר פנים, אבל

"אוריה החית, דון קישוט

— אבל אדם עיקבי!"

כליל. היה אז צורך לפרסם מודעות ומרה. תנועת שלום עכשוו מופעלת על אלפי רולארים, ואילו אנחנו — כלום. שותפות עם שלום עכשוו אנחנו רוצים, אבל הם לא רוצים. באו אלי והתתימו אותי על צ'קים בסך 60 אלף שקלים! איך הסכמתי

התראיינה על הספר החדש, שוב ריברה על הפרשה. מתי ראיתי אותה באחרונה? בחתונה של רו. בסוף הטכס היא ניגשה אלי, נפלה על צווארי והתחילה לבכות. שאלה אם אני סולח לה. ענית לה שהכל שייך לעבר. כן, אני מרחם עליה.

את מבינה? בניגוד למי שמורם מתחת... איך הכרתי אותה (את הרסה) היא היתה המזכירה שלי בצבא. היא החליי טה להתלבש עלי. החלישה — והצי ליחה. ברור, היא רדפה אחרי הדרגה שלי בצבא: אז סגן-אלוף בקבע היה מישהו, ועוד חבר של הרמטכ"ל! עזבתי אז את הקיבוץ (קיבוץ אילון). כן, בגללה.

אשתי הגיעה אחרי, עם אחת הכנות (לירמיה שתי כנות מנישואיו הראשור נים) וגרה בטיבעון. אחרי שנה עזבתי את המישפחה בצורה נבזית. הקיבוץ בא וממש אסף את אשתי והכנות. בעצם היא כבר עזבה אז את הקיבוץ. ממש עשו לה טובה. היא היתה קיבוצניקית טובה.

כיום כולם מתגרשים, עוזבים. אז זה היה חריג. זה קרה לפני 35 שנה. הדרך שבה עזבתי לטובת האשה ההיא היתה נבזית. היא (הרסה) התנהגה כלפיהם נורא, התעמרה במישפחה.

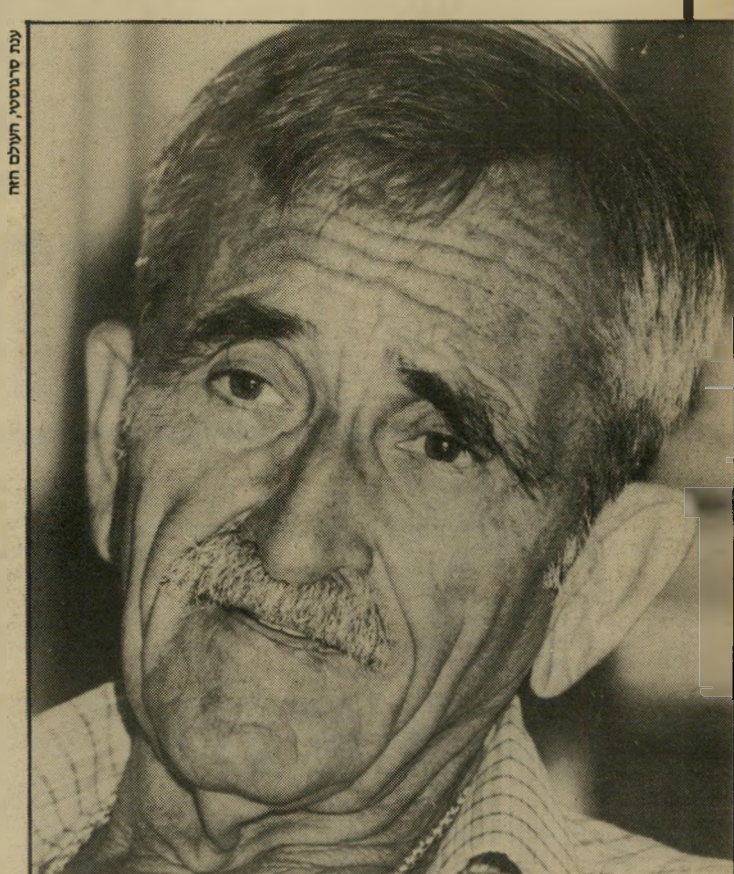
בהתחלה הייתי שולח את משכורתי לאשה ולכנות. זה כמובן לא מצא חן בעיני הרסה. היא גם נרחפה לכל אירוע מיספחתי. אחת הכנות סיימה קורס בצבא, אז היא התעקשה להתלוות אלי לטכס.

מהאשה ההיא יש לי בן. קוראים לו רו. הוא סבל המון. בהתחלה היא ויתרה עליו מרצון. היא הבינה שהיא צריכה. רק שמרה על הזכות לראות אותו. אחר כך הגענו לבתי-מישפט.

ב-1958 הגעתי לשריד. לקחתי את רו איתי. מנחה, אשתי השלישית, באה לשריד ב-1961. מיד התחננו. היא בתי נהלל. היא גידלה את רו כבן לתיפאר. אשתי צעירה ממני בתשע שנים. ממנה אין לי ילדים. היא עקרה. לא מומן, ההיא (הרסה) התראיינה וסיפרה איך היא גידלה את רו כבן אשתי ואני צחקנו. האם אשתי נפגעו? לא, היא יודעת את האמת. גם הבן יודע. כיום הוא דוקטור לפסיכולוגיה. הוא למד בלוס-אנג'לס.

הוא לא ברח מהארץ בגלל ילדותו. הוא מתכוון לחזור, אני חושב. האם האשה ההיא היתה יפה? היתה נאה. סכסיתי? כן. היא רדפה אחרי הדרגה שלי, וכשהכירה מישהו בעל דרגה גבוהה יותר, את הרמטכ"ל... ודאי שקיוותה שריין יתחתן איתה. היתה תקופה שבה האמינה שריין יתגרש בשבילה.

רות דיין ואני, אנכי, כידידות. איך פעל הקשר בינה לבין דיין? אוהו, זה היה נוח מאוד. סיררו לי רידה בירושלים, ואילו אני שירתתי בחיפה... ממש פרישת אוריה החית. כמה זמן הייתי נשוי לה? זה לקח ארבע שנים, עד שהתגרשנו. פיסית, חייתי איתה שנתיים, משהו כזה, אחרי

ענת סיגל, תעלום חז

דב ירמיה
אני סובל משיכחה...

היתה הצלחה גדולה יותר אצל נשים מאשר לו. אחר-כך טענו שהוא התנסק בי, החזיר לי. זה שטויות! לא היינו ידידים טובים, אבל אלה כאמת שטויות.

פרשת אוריה החית: היא החליטה להתלבש עלי!"

אם "הפרשה" היא חטוורת? זה מפריע לי. זה גם גול כמה שנים מחיי. לא הייתי מאוון באותה התקופה, בכלל. השתוללתי. מרוע התלוננתי על חי הפרטיים אצל ראשיהממשלה דאן, רוד כנגור-יון קיוותי שהוא ידפוק את משה דיין, אבל הוא הגן עליי. הוא כתב לי שמי שמורם מעם, מותר לו להתנהג אחרת!

שמות אני שוכח. לפעמים אני גם מת-בייש לאמר לאנשים שאני לא מכיר אותם. אשתי — אחות פסיכיאטרית נהדרת, היוצאת לפנסיה בחודש הבא — לא מתרגשת. היא משלימה לי פרטים, וטוענת שנתקלה במיקרים חמורים ממני.

האשה ההיא
שמעתי בימי חיי ביטויים מגוונים לאשה "בוגדת": "היא אשה האחרת", "האשה של החלון האחורי".
דב ירמיה כינה את הדסה מור, לאורך כל שיחתנו: "האשה ההיא". שיחקנו מעין חתול ועכבר: אני כיניתי אותה "הדסה", והוא התע-קש: "ההיא!"

הקצין קרא לסרב לשרת בשטחים

סגן-אלוף (מיל) דב ירמיה הוזמן למישפחה-חיפה לחקירה, אודות דברים שהשמיע בחודש פברואר בפורום רחב. ירמיה ביטא אז את דיעותיו הידועות: שאין לשרת בשטחים הכבושים. כיום, באיחור של ארבעה חודשים, בודקים את האפשרות להעמידו לדיו בעוון הסתה — הסתת חיילי צה"ל לסרב לפקודה. אין זאת הפעם הראשונה שירמיה זוכה בכותרות. הכותרות שבהן זכה בעבר היו אף סנסציוניות יותר, עסיסיות יותר. הוא מסכם את כל התקופה השערורייתית בחייו במילה אחת: "הפרשה".

כשהדסה מור יזעזעה את החברה הישראלית בסיפורה דרכים לוחטות, ב-1963, הייתה תינוקת. מי שזוכר את הספר, שתיאר (בשמות בדויים) כיצד עזב למענה הקצין דב ירמיה את מישפחתו, וכיצד היא בגדה בו עם ידיד נעוריו, הרמטכ"ל דאז משה דיין, זוכר גם את האסוציאציה החתולית: הגיבורה (המשורטטת על פי דמותה של הדסה) היא בעלת עיני חתולה, תנועות של חתולה. נזכרתי בהתולה הפרטית שלי שהיא אכן בעלת כל התכונות החתוליות, ובמיוחד חוסר-אנמנות וסיפוק צרכיה ורצונותיה המיידים, תוך כדי התעלמות מוחלטת מהסביבה.

מעולם לא פגשתי את הדסה מור. השבוע פגשתי את בעלה לשעבר, הצלע הראשונה באותה פרשה מטעירה, דב ירמיה: מיכ" נסיים קצרים, סנדלים על גרביים, מישקפיים, שפמפס — חזות מחוספסת של מושבניק. מיד בתחילת השיחה הודיע לי הגבר הנמרץ הזה: "אני בן 74".

אחר-כך סיפר לי, בבשפוט, שהוא סובל בשנים האחרונות משיכחה. אחר-כך התוודה שהוא נרתע מהתיקשורת, אם כי צריך אותה לקידום דיעותיו, מפני שהוא חושש שיעלו שוב את "הפרשה" בהאידיעה.

35 שנים עברו מאז עזב ירמיה את אשתו ושתי בנותיו למען מזכירתו החיילית, הדסה מור. כמעט יובל שנים מפרידות ביני לבין יבדור אותה הפרשה. השיחה התגלגלה לסירוגין בין הפרשה היא לבין הפרשה העכשווית של ירמיה — חקירתו במישפחה בעיקבות קריאתו לחיילים שלא לשרת בשטחים הכבושים. בכל זאת, הסת-בר, שפער השנים והמושגים אינו בא לידי ביטוי בכל הכרוך ביחסי-אנוש וביחסי גבר-אשה בפרט.

לולא השמות, יכלו רגשותיו ודבריו של ירמיה לפאר כל טור רכילות או חברה ב-1988. לולא השמות. אחרי השיחה התארכה בהרבה מעבר למשכה המתוכנן, ואחרי שהעבר צף והפך להווה במהלך השיחה, נוצרה אווירה רגשנית-מעט בחדר. ירמיה ביקש להשתהות יותר. הוא נראה מסוקרן לדעת מה צורם לי בפרשה, אחרי שפירט את התייחסותו. ענית לו שהרעיון שמישהו יקום יום ביומי אחד ויפרסם את חייו המרטיים עימי ברבים, גורם לי שיתוק.

"הייתי בהלם", זכר ירמיה, "לולא אשתי הנוכחית שעזרה לי להתגבר על כך... זה שוק". תהיתי לגבי אישיותה של הדסה מור, ושאלתי את ירמיה כיצד לא הבינה שעליה להתחייב מוסרית כלפי אדם שעזב הכל למענה. כאן נשבר ירמיה, ועל אף הכרוזותיו האדי-שות כלפיה — "מחקתי אותה!" — פלט כמה הערות מרירות, נוספות לעג. לרגע שכחתי שאני משוחחת עם אדם שנולד ב-1914, גיבור פרשה שהסעירה את המדינה בשנות ה-50.